

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 174/2010-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. marca 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Š. B., T., vo veci namietaného porušenia základného práva na slobodu pohybu a pobytu zaručeného v čl. 23 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresnej prokuratúry Levice č. k. 2 Pv 579/2009-10 z 25. februára 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Š. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. marca 2010 doručená sťažnosť Š. B., T. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na slobodu pohybu a pobytu zaručeného v čl. 23 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresnej prokuratúry Levice (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 2 Pv 579/2010-10 z 25. februára 2010.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že napadnutým uznesením okresnej prokuratúry bola zamietnutá ako oneskorene podaná sťažnosť sťažovateľa

proti uzneseniu vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Úradu justičnej a kriminálnej polície v Leviciach (ďalej len „vyšetrovateľ“) ČVS: ORP-754/OVK-LV-2009 z 19. novembra 2009, ktorým bolo zastavené trestné stíhanie pre prečin nepravdivého znaleckého posudku.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

„Cestou pošty v T. dňa 21. 1. 2010 poslal Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru... sťažnosť proti uzneseniu ORPZ... zo dňa 19. 11. 2009 ČVS: ORP-754/OVK-LV-2009, ktoré... cestou pošty dostal dňa 18. 1. 2010.

V 2. odst. sťažnosti... žiadal... nasledovne: Uznesenie od ORPZ... som od pošty dostal dňa 18. 1. 2010. Po mojom príchode do miesta bydliska po zdĺhavom šetrení som zistil, že pravdepodobne takéto isté uznesenie bolo uložené pre moju neprítomnosť v mieste môjho bydliska dňa 21. 12. 2009 na pošte v T. Uložené bolo od... 24. 11. 2009 do... 14. 12. 2009. ...

Dňa 3. 3. 2010 som dostal od Okresnej prokuratúry... uznesenie zo dňa 25. 2. 2010..., ktorým moju uvedenú sťažnosť zo dňa 20. 1. 2010 zamietla s odôvodnením, že bola neskoro podaná.

V odst. 7 uvedeného uznesenia OP... uviedla nepravdivo výrok, že som dňa 22. 1. 2010 podal proti predmetnému uzneseniu sťažnosť. Pravdou je, že som po obdržaní uznesenia z ORPZ... dňa 18. 1. 2010 podľa poučenia uvedeného v uznesení podal sťažnosť do troch dní a to dňa 21. 1. 2010. OP... nepravdivo uviedla, že som sťažnosť podal dňa 22. 1. 2010. ...

V odst. 9 uznesenia OP... uviedla, že pri výsluchu som dňa 13. 10. 2009 uviedol adresu na doručovanie M. a na túto adresu mi bolo doručené uznesenie o zastavení trst. stíhania. Pamätám si, že pri výsluchu... som dal vyšetrovateľovi úplnú riadnu adresu môjho trvalého bydliska a to ŠB T. Doručené uvádzané uznesenie z ORPZ... bolo dňa 18. 1. 2010, ktoré som dostal so správnou adresou môjho trvalého bydliska. Podľa môjho zistenia prvý krát pošta v T. robila pokus o doručenie, ale preto že som nebol v mieste bydliska pošta zásielku vrátila odosielateľovi, t. j. ORPZ....

OP... v odst. 9 jej uznesenia uviedla, že na adrese M. mi bolo doručené uznesenie. Pravdou je, že mi doručené nebolo a nemohlo byť pretože so sa nenachádzal v mieste môjho bydliska. Mohol byť robený iba pokus o doručenie.

V odst. 10 uznesenia OP... uviedla, že dňa 24. 11. 2009 bola zásielka uložená na pošte, o čom bol poškodený upovedomený. Skutočná pravda je taká, že som upovedomený nebol, lebo som bol odcestovaný, nenachádzal so sa v mieste bydliska v T.

V odst. 11 jej uznesenia OP... uviedla, že podľa § 64 trestného poriadku možno povoliť navrátenie lehoty z dôležitých dôvodov. Myslím si, že odcestovanie, neprítomnosť v mieste bydliska je dôležitý dôvod prečo som nemohol prevziať zásielku – uznesenie ORPZ... po prvom zaslaní....

Splnomocniť inú osobu na preberanie písomností takéhoto významu zodpovednú nemám a nemám predpoklad ani nájsť....

V odst. 12 OP... napísala zákonné ustanovenie lehoty pre podanie sťažnosti. K uvedenému opakujem, že sťažnosť som podal po obdržaní uznesenia do vlastných rúk dňa 18. 1. 2010 do troch dní a to podal 21. 1. 2010.“

Na základe uvedeného sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil porušenie jeho základného práva na slobodu pohybu a pobytu zaručeného v čl. 23 ods. 1 ústavy uznesením okresnej prokuratúry č. k. 2 Pv 579/2009-10 z 25. februára 2010, ktoré zároveň žiadal zrušiť a vec vrátiť okresnej prokuratúre na ďalšie konanie.

Sťažovateľ zároveň navrhol priznať mu primerané finančné zadost'učinenie „vo výške, ktorú určí... zástupca – advokát“, o ustanovenie ktorého v konaní pred ústavným súdom požiadal.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. ... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa čl. 23 ods. 1 ústavy sloboda pohybu a pobytu sa zaručuje.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľa na slobodu pohybu a pobytu zaručeného v čl. 23 ods. 1 ústavy uznesením okresnej prokuratúry č. k. 2 Pv 579/2009-10 z 25. februára 2010.

Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie označeného základného práva napadnutým rozhodnutím okresnej prokuratúry, je neprípustná.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Zmyslom a účelom tejto zásady je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

To znamená, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy možno ústavnému súdu podať spravidla iba vtedy, ak sťažovateľ ešte pred jej podaním vyčerpal všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho práva poskytuje. V opačnom prípade je sťažnosť neprípustná.

Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený

vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, najmä aby podal návrh na začatie konania pred súdom alebo opravný prostriedok, aby vstúpil do už začatého konania alebo vykonal iné opatrenia na odstránenie porušenia zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 35 ods. 1 zákona o prokuratúre pri vybavovaní podnetu je prokurátor povinný prešetriť všetky okolnosti rozhodné pre posúdenie, či došlo k porušeniu zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, či sú splnené podmienky na podanie návrhu na začatie konania pred súdom alebo na podanie opravného prostriedku, či môže vstúpiť do už začatého konania pred súdom alebo vykonať iné opatrenia, na vykonanie ktorých je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 35 ods. 2 zákona o prokuratúre prokurátor posudzuje podnet podľa obsahu, pričom prihliada na všetky skutočnosti, ktoré počas prešetrovania vyšli najavo.

Podľa § 35 ods. 3 zákona o prokuratúre ak prokurátor zistí, že podnet je dôvodný, vykoná opatrenia na odstránenie porušenia zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2 zákona o prokuratúre). Podľa § 34 ods. 2 zákona o prokuratúre ďalší opakovaný podnet v tej istej veci vybaví nadriadený prokurátor uvedený v odseku 1 len vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti. Ďalším opakovaným podnetom sa

rozumie v poradí tretí a ďalší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci.

Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich konaniach vyslovil právny názor, že nevyužité podnetu ako prostriedku nápravy v rámci sústavy orgánov prokuratúry Slovenskej republiky nemožno nahrádzať podaním sťažnosti v konaní pred ústavným súdom, pretože takto by sa obmedzovala možnosť orgánov prokuratúry vo vlastnej kompetencii nielen preveriť skutočnosti, ktoré tvrdí sťažovateľ, ale aj prijať opatrenia podľa zákona o prokuratúre, ktoré by účinne napomohli odstráneniu procesných alebo faktických prekážok zákonného postupu (m. m. I. ÚS 186/05, IV. ÚS 53/05, IV. ÚS 126/07).

Vzhľadom na to ústavný súd zotrváva v súlade so svojou doterajšou judikatúrou na tom, že každý sťažovateľ je pred podaním sťažnosti ústavnému súdu povinný vyčerpať všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov (napr. III. ÚS 152/03, IV. ÚS 126/07).

Podľa právneho názoru ústavného súdu podnet v zmysle § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre a opakovaný podnet podľa § 34 zákona o prokuratúre poskytujú sťažovateľovi účinnú ochranu jeho práv a právom chránených záujmov (vrátane tých práv, ktoré uplatnil sťažovateľ; m. m. IV. ÚS 158/03, IV. ÚS 80/03, IV. ÚS 330/04, IV. ÚS 53/05, I. ÚS 186/05, II. ÚS 94/06, I. ÚS 112/06, IV. ÚS 126/07). Podnet (opakovaný podnet) zakladá povinnosť prokurátora aj nadriadeného prokurátora sa ním zaoberať, vybaviť ho a spôsob vybavenia oznámiť podnecovateľovi.

Zákon o prokuratúre teda poskytoval sťažovateľovi prostriedok nápravy – podnet a opakovaný podnet (podľa § 31 až § 36 zákona o prokuratúre), ktorým sa mohol domáhať preskúmania zákonnosti napadnutého uznesenia okresnej prokuratúry v predmetnej veci. Uvedený právny prostriedok umožňoval sťažovateľovi dosiahnuť účinnú nápravu vzhľadom na právomoc prokurátora vyššej inštancie záväzným pokynom nariadiť prijatie efektívnych opatrení v predmetnej veci aj napriek doterajšiemu postupu okresnej prokuratúry, ak by na

základe podnetu sťažovateľa dospel k záveru, že označené rozhodnutie okresnej prokuratúry, príp. postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu, bol v rozpore so zákonom.

Vyčerpanie týchto právnych prostriedkov je v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom (napr. I. ÚS 256/05, IV. ÚS 126/07).

Ústavný súd z obsahu sťažnosti ani z jej príloh nezistil, že by sťažovateľ pred podaním sťažnosti ústavnému súdu vyčerpal proti napadnutému uzneseniu okresnej prokuratúry iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu základných práv alebo slobôd účinne poskytoval a poskytuje.

Na základe uvedeného dospel ústavný súd k záveru, že sťažovateľ ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu mal využiť iný právny prostriedok, ktorý mu zákon na ochranu práva účinne poskytuje, v danom prípade podnet v zmysle citovaných ustanovení zákona o prokuratúre. Z tohto dôvodu ústavný súd odmietol sťažnosť v celom rozsahu ako neprípustnú podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Nad rámec ústavný súd poznamenáva, že sťažnosť sťažovateľa sa javí aj ako zjavne neopodstatnená.

Podľa judikatúry ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo z iných dôvodov (III. ÚS 138/02).

Podľa názoru ústavného súdu napadnutým uznesením okresnej prokuratúry v žiadnom prípade nemohlo reálne dôjsť k porušeniu základného práva na slobodu pohybu a pobytu zaručeného v čl. 23 ods. 1 ústavy. Medzi konaním okresnej prokuratúry, resp. jej

rozhodnutím v predmetnej veci a základným právom na slobodu pohybu a pobytu zaručeného v čl. 23 ods. 1 ústavy, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, teda neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala porušenie tohto základného práva, a preto by bolo možné sťažnosť sťažovateľa odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. marca 2010